

УДК: 336.1 (477)
JEL Classification: G10
doi: 10.31767/nasoa.1-2-2021.08

І. С. БОНДАРУК,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри маркетингу та управління бізнесом,
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини,
E-mail: bondaruk_igor@ukr.net
ORCID: 0000-0001-8960-7973,
Researcher ID: H-7577-2017;
В. І. ЗНАМЕНСЬКИЙ,
аспірант,
Національна академія статистики, обліку та аудиту

Вплив доходів бюджету на макроекономічну стабільність в Україні

Висвітлено сутність поняття “макроекономічна стабільність”, визначено характер впливу державного бюджету країни на макроекономічну стабільність. Докладно проаналізовано динаміку основних макроекономічних показників України (доходи державного бюджету, валовий внутрішній продукт, структура економічно активного населення працездатного віку, безробіття, державний та гарантований державою борг та ін.) протягом останнього десятиліття. Аналіз показав, що Україна – це макроекономічно нестабільна країна з низькими темпами відновлення економіки. Охарактеризовано внутрішні ризики для економічного розвитку України.

Ключові слова: доходи державного бюджету, макроекономічна стабільність, макроекономічні показники, національна економіка, валовий внутрішній продукт.

I. BONDARUK,
PhD (Economics), Associate Professor,
Associate Professor of Marketing and Management Department,
Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University;
V. ZNAMENSKYI,
Graduate student,
National Academy of Statistics, Accounting and Audit

The Impact of Budget Revenues on the Macroeconomic Stability in Ukraine

The macroeconomic stability is an important factor in social relations that can occur within the domestic borders. Economic transformations in Ukraine and further development of market-based relations in the volatile business environment require continuous monitoring of macroeconomic dimensions of the economic mechanism at country and regional level. The article’s objective is to present the results of analysis of the public budget revenues and their impact of the macroeconomic stability in Ukraine.

The contribution of the public budget as a whole and its revenues in particular to the socio-economic development of a country is highlighted. The essence of the notion “macroeconomic stability” and the nature of the public budget effect for the macroeconomic stability is elaborated on. A detailed analysis of the dynamics of main macroeconomic indicators of Ukraine (public budget revenues, gross domestic product, the structure of

economically active population in the working age, unemployment, public debt and publicly guaranteed debt, etc.) over the last decade in made. The analysis of selected macroeconomic indicators shows that Ukraine is a country with macroeconomic instability and low rate of economic recovery. The macroeconomic instability of Ukraine is caused, first and foremost, by the deficit of payment balance and foreign trade, the unfavorable business environment that has adverse effect for the investment attractiveness. The main factors for the economic crisis in Ukraine are ineffective structural reforms, the large shadow segment in the economy, unfair terms of competition, lack of access to the international lending market. Internal risks for the economic development of Ukraine are highlighted.

Keywords: public budget revenues, macroeconomic stability, macroeconomic indicators, national economy, gross domestic products.

Постановка проблеми. Макроекономічна стабільність має важливу роль для усіх рівнів суспільних відносин, які виникають всередині країни. Оскільки показники фактори впливу зростання на показники знаходяться економічного зростання корені лежать в основі зв усіх соціально-подальшекономічних зв'язків, подальше ефективних дослідження та з розроблення ефективних механізмів заходів з удосконалення механізмів втрачають управління ними актуальності не втрачають актуальності. України Перетворення економічної подальшої системи України у та подальший середовищі розвиток ринкових відносин у системи мінливому середовищі вимагають м прискіпливої уваги стабільності до макроекономічних аспектів стабільності в господарського механізму на рівні країни та її регіонів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням теоретичних принципів і проблем забезпечення макроекономічної стабільності займалися класики економічної думки А. Сміт, Дж. Мілл, Д. Рікардо, Дж. М. Кейнс, М. Фрідман. Серед провідних українських вчених, які досліджували різні аспекти цього питання, слід згадати Т. Бондарук [1, 2, 3], Л. Момотюк [4], О. Осауленка [5], І. Радіонову [6].

У фаховій науковій літературі активно вивчаються та обговорюються проблеми, пов'язані з характеристикою доходів державного бюджету як економічної категорії та як інструменту фінансової підтримки макроекономічної стабільності країни. Зокрема, основні визначення доходів державного бюджету розглядаються в дослідженнях С. Бланкарта, Дж. Кейнса, С. Вітте, А. Сміта. В наукових працях Т. Бондарук [7, 8, 9], І. Луніної [10] та інших представлено новітнє бачення ролі та значення доходів державного бюджету в системі державних фінансів.

Мета статті – викласти результати аналізу рівня доходів державного бюджету та їх впливу на макроекономічну стабільність в Україні.

Результати дослідження. Бюджет країни є ефективним інструментом процесу регулювання економічних процесів, стабілізації зайнятості та підвищення цін, а також оптимізації макроекономічних показників. З іншого боку, розмір і структура державного бюджету та структура основних джерел його наповнення визначають умови, за яких держава виконує свої основні функції. Рівень організації бюджетного процесу відображає ефективність впливу політичних рішень на стан бюджету і соціально-економічну стабільність у країні.

Державні економічний доходи забезпечують країни соціально-економічний окремих розвиток країни регіонів загалом, окремих також її регіонів, а також лише фінансову підтримку сформовані населення. Лише ресурси централізовано сформовані здійснювати фінансові ресурси фінансову дозволяють ефективно здійснювати в єдину фінансову та політику і покращувати соціальне період становище населення. В період докорінних докекономічних її соціальних тема реформ в стратегії Україні зростає актуальність аналізу ролі бюджетної стратегії у формуванні стає доходів державного для бюджету [13, с. 1–2].

Державний основною бюджет України є головним інструментом виконання а державою своїх забезпечення функцій, а стабільності саме забезпечення соціальної стабільності, я освіти, охорони підтримання здоров'я, ладу правопорядку, підтримання управління конституційного ладу, кошти судочинства, управління. державному Мобілізувавши кошти в державному належний бюджеті, держава здатна клімат підтримувати належний стимулює соціальний клімат і стимулювати рівномірний країні розвитку економіки в країні, а також демографічні впливати на та національні,

демографічні, процеси екологічні та до регіональні процеси. Всередині її фінансової системи здійснює лише державний багатопрофільний бюджет здійснює фінансових такий багатопрофільний по перерозподіл фінансових і ресурсів по економіки вертикалі та фінансової горизонталі економіки. держави Від фінансової добробут політики держави та залежить добробут стабільність населення та мою фінансова стабільність. саме На нашу частину думку, саме бюджету доходна частина головним державного бюджету є головним країни макроекономічним чинником економіки стабільності країни, рівня її економіки населення та рівня коли життя населення. є Адже якщо ніж видатки перевищують спричиняє доходи, це призводить до виникнення якогось дефіциту бюджету, державного цілому боргу і населення падіння загального рівня роль життя населення. полягає Тому роль веденні держави полягає у проведенні політики щоб щодо бюджету певна так, щоб забезпечити абпевну і збалансованість між що витратами і відіграло доходами [13, с. 3].

Система управління доходами державного бюджету є ефективним інструментом впливу на соціально-економічний розвиток країни. Поступова адаптація бюджетної системи до сучасних макроекономічних перетворень, розвиток податкової системи та підвищення рівня якості інституційного середовища сприяли позитивним змінам у реалізації фіскальної політики у сфері доходів. Ефективність управління системою бюджетних надходжень значною мірою залежить від її структурної конструкції. Оптимальна структура є запорукою ефективного планування та повноти бюджетних надходжень. Саме тому аналіз підходів до оптимізації бюджетних надходжень має особливо важливе значення. Адже фіскальна політика держави має враховувати вплив особливих інтересів як окремих суб'єктів держави, так і окремих соціально-економічних груп.

Проаналізуємо динаміку доходів державного бюджету України в 2016–2020 роках (табл. 1).

Таблиця 1

Доходи державного бюджету України*

	2016	2017	2018	2019	2020
Доходи, млн грн	616274,8	793265,0	928108,3	998278,9	1076016,7
Виконання плану доходів, %	103,5	108,5	101,1	97,3	98,2

Джерело: побудовано авторами за даними [14]

Як свідчать дані табл. 1, доходи державного бюджету України в 2020 році зросли порівняно з 2016 роком на понад 74,6%. Аналіз формування доходної частини державного бюджету в 2020 році дозволив виявити основні тенденції та найсуттєвіші зміни в її структурі (табл. 2).

Таблиця 2

Доходи державного бюджету України за статтями доходів у 2020 р. (млн грн)

Стаття доходів	Сума	Частка у загальній сумі доходів, %
Загалом	851115,6	79,10%
Податкові надходження	225976,3	21,00%
Податки на доходи, прибуток та збільшення ринкової вартості	117281,3	10,90%
Податок на доходи фізичних осіб	108695,0	10,10%
Податок на прибуток підприємств	52475,7	4,88%
Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів	538896,2	50,08%
Внутрішні податки на товари та послуги	80449,3	7,48%
Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів	57846,9	5,38%
Акцизний податок з ввезених в Україну підакцизних товарів	126486,6	11,76%
Податок на додану вартість з вітчизняних товарів (з урахуванням бюджетного відшкодування)	274113,5	25,47%
Податок на додану вартість з імпортованих товарів	30460,5	2,83%
Податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції	30203,2	2,81%
Ввізне мито	257,3	0,02%
Вивізне мито	0,7	0,00%

Збори на паливно-енергетичні ресурси	3306,2	0,31%
Інші податки та збори	212946,9	19,79%
Неподаткові надходження	119155,9	11,07%
Доходи від власності та підприємницької діяльності	9772,0	0,91%
Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної діяльності	15038,2	1,40%
Інші неподаткові надходження	68980,8	6,41%
Власні надходження бюджетних установ	79,4	0,01%
Доходи від операцій з капіталом	38,5	0,00%
Надходження від продажу основного капіталу	2,4	0,00%
Надходження від реалізації державних запасів товарів	38,4	0,00%
Кошти від продажу землі і нематеріальних активів	1029,7	0,10%
Кошти від закордонних країн і міжнародних організацій	187,1	0,02%
Цільові фонди	10658,0	0,99%
Офіційні трансферти	851115,6	79,10%

Джерело: побудовано авторами за даними [14]

Як видно з табл. 2, вагому частку державного бюджету України формують податкові надходження, а найменшу – імпортні мита, оскільки держава встановлює низькі ставки мит на найбільш широко використовувані товари.

Загальними чинниками, що сприяли зростанню податкових надходжень державного бюджету України, було значне збільшення податкових надходжень внаслідок постійної деструктуризації економіки державою, а також збільшення кількості об'єднаних територіальних утворень у результаті децентралізації, яка дозволяє краще контролювати податкові платежі та обов'язкові збори на об'єднаній території.

Макроекономічна стабільність – це складна комбінація внутрішніх та орієнтованих назовні заходів, які, відображаючи діалектику частини та цілого, визначають суттєві характеристики ендогенних соціально-політичних та економічних акцій у певний момент розвитку економічної системи на інноваційній основі [11, с. 43–44].

Термін “макроекономічна стабільність” використовується для характеристики національної економіки, в якій мінімізовано вразливість до зовнішніх потрясінь, що збільшує шанси на її стійке зростання. Макроекономічна стабільність служить буфером проти коливань валют і відсоткових ставок на світовому ринку. Це необхідна, але недостатня умова економічного зростання: вплив коливань обмінного курсу, великий борговий тягар та інфляція можуть призвести до економічної кризи і падіння ВВП.

Макроекономічна стабільність означає, по-перше, економічне зростання, яке забезпечується через підвищення ефективності виробництва за допомогою знань і технологій; по-друге, ефективну політику щодо зайнятості, тобто надання доступу до робочих місць усім, хто бажає і здатний працювати; по-третє, стабільний рівень цін, оскільки зростання цін ускладнює економічні відносини суб'єктів господарювання, зменшує реальний дохід і знецінює заощадження; по-четверте, досягнення рівноваги у зовнішньоекономічних відносинах, що призводить до стабільного курсу національної валюти та платіжного балансу [11, с. 45].

Макроекономічну стабільність можна визначити як довгострокову макроекономічну рівновагу, яка досягається завдяки рівновазі економіки в часі та відображається в певних загальних показниках (інфляції, зміни ставки валютного курсу, банківських відсотків за кредитами та ін.). Між цими показниками існує кореляція: наприклад, відсоткова ставка не може бути низькою на тлі швидкої девальвації обмінного курсу або значного зростання цін. Отже, фінансова і грошова стабільність або нестабільність виявляється синхронно за всіма індикативними показниками.

Незважаючи на оптимістичні заяви з боку представників влади, ситуація з макроекономічною стабільністю в Україні залишається несприятливою. Про це свідчить принаймні той факт, що за макроекономічною стабільністю, яка є однією зі складових індексу конкурентоспроможності, що визначається Всесвітнім економічним форумом, Україна посідає 112-е місце з 142 [12, с. 84].

Основні макроекономічні показники соціально-економічного розвитку країни включають валовий внутрішній продукт (реальний і номінальний), індекс інфляції, рівень безробіття, державний зовнішній і внутрішній борг, платіжний баланс, іноземні інвестиції та ін.

Розглянемо динаміку валового внутрішнього продукту України (табл. 3).

Таблиця 3

Валовий внутрішній продукт України в 2012–2020 рр. (млн грн)

Рік	Номинальний ВВП (у фактичних цінах)	Реальний ВВП (у цінах попереднього року)	Різниця (реальний ВВП – номинальний ВВП)	
2012	1408889	1304064	-104825	-7,4%
2013	1454931	1410609	-44322	-3,0%
2014	1566728	1365123	-201605	-12,9%
2015	1979458	1430290	-549168	-27,7%
2016	2383182	2034430	-348752	-14,6%
2017	2982920	2445587	-537333	-18,0%
2018	3558706	3083409	-475297	-13,4%
2019	3974564	3675728	-298836	-7,5%
2020	4194102	3818456	-375646	-9,0%

Джерело: побудовано авторами за даними [14]

Зростання ВВП України протягом 2012–2020 років не пов'язано з розвитком економіки, а, навпаки, відбувалось на тлі тривалої рецесії та стагфляції. Причиною цього стала участь України в геополітичному конфлікті, що призвело до руйнування усталених зв'язків, структури економіки країни та принципів побудови виробничих відносин і розподілу доходів [11, с. 44]. Пандемія коронавірусу також завдала економіці України нищівного удару.

Ще одним важливим макроекономічним показником є рівень безробіття – показник, який визначається як відношення кількості безробітних до загальної чисельності економічно активного населення (регіону, соціальної групи). За даними державної статистики економічно активне населення України протягом 2012–2019 років скоротилось на 1970,8 тис. осіб, тобто на 10,3% (табл. 4).

Таблиця 4

Динаміка структури економічно активного населення
працездатного віку в Україні у 2012–2019 рр.

Показник	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	+/- 2019 до 2012
Економічно активне населення, тис. осіб	19164,0	19181,7	19317,8	19399,7	19035,2	17396,0	17303,6	17193,2	-1970,8
Частка економічно активного населення у відповідній віковій групі, %	71,9	72,6	72,9	72,9	71,4	71,5	71,1	71,5	-0,4
Зайняте населення, тис. осіб	17451,5	17520,8	17728,6	17889,4	17188,1	15742,0	15626,1	15495,9	-1955,6
Частка зайнятого населення у відповідній віковій групі, %	65,5	66,3	66,9	67,3	64,5	64,7	64,2	64,5	-1,0
Безробітне населення, тис. осіб	1712,5	1660,9	1589,2	1510,3	1847,1	1654,0	1677,5	1697,3	-15,2
Частка безробітного населення у відповідній віковій групі, %	8,9	8,7	8,2	7,8	9,7	9,5	9,7	9,9	1,0

Джерело: побудовано авторами за даними [15]

Причинами скорочення чисельності економічно активного населення в Україні є зменшення населення країни в результаті анексії Криму, здійснення антитерористичної операції, значної міграції громадян за межі України в пошуках кращих умов життя та праці, а також старіння нації. Як результат, кількість працездатних людей у працездатному віці протягом 2012–2019 років зменшилась на 1955,6 тис. осіб, або на 11,2%. Водночас чисельність безробітних зросла на 15 200 осіб [16].

Протягом аналізованого періоду найнижчий рівень безробіття спостерігався в Україні в 2015 році (7,8%), а найвищий – у 2019 році (9,9%), водночас як кількість безробітних в 2019 році становила 1697,3 тисяч осіб. Основними причинами зростання безробіття були падіння економіки і фінансових результатів компаній; закриття неактивних бізнес-структур, насамперед ФОП, які з січня 2018 року, незалежно від наявності чи відсутності доходів, повинні сплачувати податки до Пенсійного фонду (від 352 до 704 грн на місяць); зменшення кількості працюючих на тлі збільшення мінімальної заробітної плати до 3200 грн у 2017 році та 3723 грн у 2018 році; невідповідність інтересів, вимог, кваліфікації робітників доступним робочим місцям (особливо непопулярним) та ін. Як результат, державні заходи, оголошені антикризовими та спрямовані на оздоровлення національної економіки, не виправдали очікувань.

Рівень безробіття тісно пов'язаний із величиною втрат ВВП. Згідно із законом Оукена, якщо реальний рівень безробіття перевищує його природний рівень на 1%, реальний ВВП відстає від потенційного його рівня на 2,5%. Тобто, якщо припустити, що природний рівень безробіття в Україні менше 6%, тоді циклічне безробіття в Україні призведе до втрат щонайменше 10% реального ВВП відносно його потенційного рівня. Отже, політика регулювання зайнятості повинна бути спрямована на створення нових робочих місць, узгодження середньомісячної заробітної плати з продуктивністю праці та рівнем прожиткового мінімуму, що одночасно сприятиме зменшенню безробіття і зростанню виробництва та купівельної спроможності населення [17, с. 807].

Соціально-економічний розвиток країни безпосередньо залежить від її фінансової стійкості, зокрема від її здатності до обслуговування боргів. Сучасна економічна ситуація в Україні свідчить, що одним із важливих чинників, який суттєво уповільнює розвиток країни, є надмірне зростання боргового навантаження, залучення коштів на частково вигідних умовах, а також їх неефективне та недоцільне використання (табл. 5).

Таблиця 5

**Державний та гарантований державою борг України
в 2009–2020 рр. (млн грн)**

Дата	Загальний борг	Зовнішній борг	Внутрішній борг
на 31.12.2009	316 884,6	211 751,7	105 132,9
на 31.12.2010	432 235,4	276 745,6	155 489,8
на 31.12.2011	473 121,6	299 413,9	173 707,7
на 31.12.2012	515 510,6	308 999,8	206 510,7
на 31.12.2013	584 114,1	300 025,4	284 088,7
на 31.12.2014	1 100 564,0	611 697,1	488 866,9
на 31.12.2015	1 572 180,2	1 042 719,6	529 460,6
на 31.12.2016	1 929 758,7	1 240 028,7	689 730,0
на 31.12.2017	2 141 674,4	1 374 995,5	766 678,9
на 31.12.2018	2 168 627,1	1 397 217,8	771 409,3
на 31.12.2019	1 998 275,4	1 159 221,6	839 053,8
на 31.08.2020	2 338 182,2	1 452 001,1	886 181,1

Джерело: побудовано авторами за даними [14]

Іншим важливим інструментом для відображення загального стану національної економіки є платіжний баланс. Його дані показують динаміку розвитку зовнішньої торгівлі за певний період, яка безпосередньо впливає на обмінний курс, рівень виробництва, зайнятість і споживання. Платіжний баланс дає можливість визначити, в яких формах і обсягах залучено іноземний капітал і здійснено інвестиції за кордон, чи своєчасно погашається зовнішній борг країни, чи мають місце затримки платежів та реструктуризація боргу [11, с. 47].

Платіжний баланс України за підсумками 2019 року зведений із профіцитом у розмірі 2 566 млн дол., який вдвічі більше, ніж у 2018 році (1346 млн дол.). Водночас дефіцит поточного рахунку 2018 року зріс майже в 1,6 раза і становив 2088 млн дол.

(1,9% ВВП) проти 1340 млн дол. (1,4% ВВП) у 2018 році, що, крім іншого, обумовлено припиненням торгівлі з неконтрольованими територіями та падінням врожайності сільськогосподарських культур.

Чистий приплив прямих іноземних інвестицій (ПІІ) у 2019 році склав 2,2 млрд дол. (27% яких були операціями з перетворення боргу на статутний капітал), тоді як у 2018 році – 3,3 млрд дол. (конверсія боргу в статутний капітал становила 63%), тобто інвестиційний клімат в Україні погіршився. Зазначимо, що мінімальна потреба України в інвестиціях на 2020 рік оцінювалась у 6–7 млрд дол. Аналіз показав, що наразі їх рівень набагато нижчий за необхідний.

Отже, за результатами аналізу основних макроекономічних показників економіку України можна класифікувати як невелику, відкриту, сировинну, енергоємну та енергозалежну. Україна має досить низькі темпи відновлення економіки, які стримуються широким колом невирішених питань [11, с. 48].

Внутрішні ризики для економічного розвитку України в основному пов'язані з:

- військовими діями на Донбасі, які призводять до скорочення виробництва в регіоні, погіршення умов залучення зовнішнього фінансування та збільшення бюджетних витрат на фінансування поліції та відновлення знищеної інфраструктури;

- збільшенням боргового навантаження на бюджет через необхідність фінансування дефіциту та боргу НАК «Нафтогаз», сформованого в попередні роки;

- виснаженням міжнародних резервів, що ускладнює використання втручань Національного банку України як інструменту стримування зростання попиту на іноземну валюту, який є наслідком панічних і спекулятивних атак [12, с. 88].

Побічні ефекти внутрішніх політичних і економічних потрясінь, анексії Криму та бойових дій на Донбасі поширилися на більшість галузей національної економіки. Це призвело до збільшення існуючих диспропорцій, скорочення промислового виробництва, згортання зовнішньої торгівлі, зменшення капітальних вкладень.

Перехід до економічного зростання вимагає збільшення внутрішнього виробництва, яке має супроводжуватися розширенням внутрішнього споживання, щоб зменшити залежність від імпорту. Створення нових високооплачуваних робочих місць покращить купівельну спроможність населення, а збільшення маси продукції уповільнить зростання цін. Зростання експорту продукції з високою часткою доданої вартості покращить як фінансово-економічне становище українських виробників, так і динаміку ВВП. Отже, лише збалансована і комплексна макроекономічна політика, основана на всебічному аналізі динаміки макроекономічних показників, дозволить українській економіці вийти з глибокої соціально-економічної кризи.

Висновки. Показники макроекономічної стабільності відображають загальний стан економіки. Тому для покращення макроекономічної стабільності необхідно реалізовувати заходи макроекономічного впливу. Аналіз низки макроекономічних показників України показав, що сьогодні вона перебуває у стані макроекономічної нестабільності, спричиненої передусім дефіцитом платіжного балансу та зовнішньої торгівлі, несприятливістю підприємницького середовища, що впливає на інвестиційну привабливість. Головною причиною економічної кризи в Україні є неефективні структурні реформи, великий обсяг тіньової економіки, нерівні умови конкуренції, закритий доступ до ринку міжнародних запозичень.

Список використаних джерел

1. Bondaruk T., Melnychuk N., Bondaruk I. Instability and its government regulation // *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. Vol. 4. No 2. P. 32–40.
2. Bondaruk T. H., Bondaruk I. S., Dubyna M. V. Financial sustainability as a factor of forming fiscal space of local budgets // *Economies' Horizons*. 2020. No 2(13). P. 4–16.
3. Бондарук Т. Г. Точки зростання та їх роль в забезпеченні стійкого економічного розвитку територій // *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 28. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/532>
4. Bondaruk T. H., Momotiuk L. Ye., Bondaruk O. S. (2020). Budget Security as Factor of Economic Development of the State // *Статистика України*. 2020. № 2–3. С. 40–47.
5. Osaulenko O., Bondaruk T., Momotiuk L. (September, 2020). *Ukraine's State Regulation of the Economic Development of Territories in the Context of Budgetary*

- Decentralisation // *Statistics in Transition: new series*. 2020. Vol. 21. No 3. P. 129–148.
6. Радіонова І. Ф., Алімпієв Є. В., Захарова К. Ф., Гарін Б. Б. Макроекономічна політика у макроекономічній стабілізації національної економіки / За наук. ред. проф. І. Ф. Радіонової. Київ: Університет економіки та права “КРОК:”, 2017. 240 с.
7. Бондарук Т. Г. Доходи місцевих бюджетів в умовах децентралізації // *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2015. № 1. С. 79–86.
8. Бондарук Т. Г., Мельничук І. О. Роль міжбюджетних трансфертів у формуванні доходів місцевих бюджетів України // *Статистика України*. 2015. № 4. С. 46–53.
9. Бондарук Т. Г. Економіко-статистичний аналіз формування доходів місцевих бюджетів // *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2013. № 2. С. 79–86.
10. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини. Київ: ДП “Інформ.-аналіт. Агентство”, 2019. 304 с.
11. Брояка А. А. Аналіз основних макроекономічних індикаторів економічного розвитку України // *Проблеми економіки*. 2018. № 1(35). С. 42–49.
12. Мирошніченко Ю. В. Макроекономічна нестабільність та її наслідки для економіки України // *Економічний аналіз*. 2016. Т. 25. № 1. С. 83–88.
13. Тихонюк К. О. Шляхи зростання доходів державного бюджету в Україні // *Науковий блог. Національний університет “Острозька академія”*. 2018. № 6. С. 1–6.
14. Інформація Міністерства фінансів України щодо виконання Державного бюджету України за 2020 рік. URL: <http://minfin.gov.ua>
15. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
16. Офіційний сайт Державної служби зайнятості. URL: <http://www.dcz.gov.ua>
17. Клівіденко Л. М., Русятинська А. О. Сучасні проблеми дослідження макроекономічних показників у контексті розвитку економіки // *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 10. С. 804–808.

References

1. Bondaruk T., Melnychuk N., & Bondaruk I. (2020). Instability and its government regulation. *Baltic Journal of Economic Studies*, vol. 4, issue 2, 32–40.
2. Bondaruk T. H., Bondaruk I. S., & Dubyna M. V. (2020). Financial sustainability as a factor of forming fiscal space of local budgets. *Economies' Horizons*, 2(13), 4–16.
3. Bondaruk T. H. (2021). Tochky zrostannia ta yikh rol v zabezpechenni stiiokho ekonomichnoho rozvytku terytorii [Growth points and their role in providing sustainable economic development of territories]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, 28. Retrieved from <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/532> [in Ukrainian].
4. Bondaruk T. H., Momotiuk L. Ye., & Bondaruk O. S. (2020). Budget Security as Factor of Economic Development of the State. *Statistics of Ukraine*, 2–3, 40–47.
5. Osaulenko O., Bondaruk T., Momotiuk L. (2020). Ukraine's State Regulation of the Economic Development of Territories in the Context of Budgetary Decentralisation. *Statistics in Transition: new series*, vol. 21, issue 3, 129–148.
6. Radionova I. F., Alimpiiev Ye. V., Zakharova K. F., & Harin B. B. (2017). Makroekonomichna polityka u makroekonomichnii stabilizatsii natsionalnoi ekonomiky [Macroeconomic policy in macroeconomic stabilization of the national economy]. I. F. Radionova (Ed.). Kyiv: University and Economics and Law “KROK” [in Ukrainian].
7. Bondaruk T. H. (2015). Dokhody mistsevykh biudzhetiv v umovakh detsentralizatsii [Local budget revenues in the condition of decentralization]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii statystyky, obliku ta audytu – Scientific Bulletin of National Academy of Statistics, Accounting and Audit*, 1, 79–86 [in Ukrainian].
8. Bondaruk T. H., & Melnychuk I. O. (2015). Rol mizhbiudzhetnykh transfertiv u formuvanni dokhodiv mistsevykh biudzhetiv Ukrainy [The role of intergovernmental transfers in the formation of local budget revenues in Ukraine]. *Statystyka Ukrainy – Statistics of Ukraine*, 4, 46–53 [in Ukrainian].
9. Bondaruk T. H. (2013). Ekonomiko-statystychnyi analiz formuvannia dokhodiv mistsevykh biudzhetiv [Economic and statistical analysis for th formation of local

- budget revenues]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii statystyky, obliku ta audytu – Scientific Bulletin of National Academy of Statistics, Accounting and Audit*, 2, 79–86 [in Ukrainian].
10. Lunina I. O., & Bondaruk T. H. (2019). *Publichni finansy ta mizhbiudzhetni vidnosyny [Public finance and intergovernmental fiscal relations]*. Kyiv: Information and analytical agency [in Ukrainian].
 11. Broyaka A. A. (2018). *Analiz osnovnykh makroekonomichnykh indykatoriv ekonomichnoho rozvytku Ukrainy [The analysis of the main macroeconomic indicators of the socio-economic development of Ukraine]*. *Problemy ekonomiky – Problems of Economy*, 1(35). 42 – 49 [in Ukrainian].
 12. Myroshnychenko Yu. V. (2016). *Makroekonomichna nestabilnist ta yii naslidky dlia ekonomiky Ukrainy [Macroeconomic instability and its consequences for the economy of Ukraine]*. *Ekonomichnyi analiz – Economic Analysis*, vol. 25, issue 1, 83–88 [in Ukrainian].
 13. Tykhoniuk K. O. (2018). *Shliakhy zrostannia dokhodiv derzhavnogo biudzhetu v Ukraini [Ways to increase the public budget revenues in Ukraine]*. *Naukovyi bloh. Natsionalnyi universytet “Ostrozka akademiia” – Scientific blog. The National University of Ostroh Academy*, 6, 1–6 [in Ukrainian].
 14. *Informatsiia Ministerstva finansiv Ukrainy shchodo vykonannia Derzhavnogo biudzhetu Ukrainy za 2020 rik [Information of the Ministry of Finance of Ukraine on budget execution in 2020]*. Retrieved from <http://minfin.gov.ua> [in Ukrainian].
 15. *Ofitsiinyi sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [The official website of the State Statistics Service of Ukraine]*. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].
 16. *Ofitsiinyi sait Derzhavnoi sluzhby zainiatosti [The official website of the State Employment Service]*. Retrieved from <http://www.dcz.gov.ua> [in Ukrainian].
 17. Klividenko L. M., & Rusiatsynska A. O. (2016). *Suchasni problemy doslidzhennia makroekonomichnykh pokaznykiv u konteksti rozvytku ekonomiky [The contemporary problems of researching macroeconomic indicators in the context of economic development]*. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky – Global and National Problems of Economics*, 10, 804–808 [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Бондарук І. С., Знаменський В. І. Вплив доходів бюджету на макроекономічну стабільність в Україні. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук.пр.* 2021. №1-2. С. 66-74. doi:10.31767/nasoa.1-2-2021.08.